

**UKIUMI MISSINGERSUUSIORFIUSUMI 2004-MI ATAATSIMOORTUMIK
TAPIISSUTIGINEQARTUSSAT PILLUGIT ISUMAQATIGIISSUT**

Illuatungeriit isumaqatigiissutigaaat 2004-mut Aningaasanut Inatsisissatut Siunnersuummi 2004-mi ataatsimoortumik tapiissutissatut 765.128.000 kr.-it naalakkersuisut ilanngutissagaat. Taamaattumik ataatsimoortumik tapiissutit 2003-mut ataatsimoortumik tapiissutitut naleqqiullugu 37,7 mio. kr.-inik amerlineqarput.

Aningaasani taakkunani ilaatinneqarput immikkut isumaqatigiissuteqarfiit arlallit ilanngussaq 1-imi takuneqarsinnaasut kinguliinilu nassuiarneqartussat:

Akinut akissarsianullu iluarsiiissutit

Isumaqatigiissutigineqarsimavoq 2004-mi kommuninut ataatsimoortumik tapiissutini akit akissarsiallu qaffattarnerinut kommunit matussutissaattut 2004-mi 15.317.000 kr.-inik qaffaavigineqassasut, qaffaassutit 2,08%-imut naapertuullutik.

Tamatuma saniatigut SIK-mik isumaqatiginninniarnermi piginnaatitsissummit qaffasinnerusumik angusaqarnermut kommunit tamakkiisumik taarsiiffigineqassapput. Taamaattumik ataatsimoortumik tapiissutit amerlineqassapput 2004-mi 1.963.000 kr.-inik 2005-imiillu 1.533.000 kr.-inik.

IMAK eqqarsaatigalugu piffissaq suliffissaq pillugu isumaqatigiissut immikkut ittumik aalajangiigallarfiuvoq.

Meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu angerlarsimaffiit

Illuatungeriit isumaqatigiissutigaaat meeqqanut inuusuttunullu ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut missingersuusiak akit akissarsiallu qaffattarnerinut 2,08%-imik qaffaavigineqassasut. Akit akissarsiallu qaffattarnerinut qaffaatip nassatarissavaa ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnut missingersuusiak 2004-mi katillugit 1.639.000 kr.-inik qaffaavigineqarnissaat, taakku affaat akiliutit qaffaataasigut aningaasalersorneqassapput.

Angerlarsimaffinnut nalinginnaasunut akiliutit ullormut unnuamullu 607-niit 620 kr.-inut qaffanneqarput angerlarsimaffinnut perorsaanerimik immikkut ingerlatsiviusunut akiliutit ullormut unnuamullu 819-iniit 836 kr.-inut qaffanneqassapput.

Atuartut kommunerisamik avataani atuartunut aamma immikkut atuartitsinermut akiliutit

Immikkut ittumik annertusisamik atuartitsinermut ilinniartitsisumut skiimalerlugu nalunaaquttap akunneranut ataatsimut ukiumut 2004-mut 13.330 kr.-iutinneqassasoq aalajangerneqarpoq, atuartunullu kommunerisamik avataani atuartinneqartunut atuartumut ataatsimut ukiumut akiliutissat 39.683 kr.-inut aalajangiunneqarluni.

Illuatungeriit akornanni isumaqatigiissutigineqarpoq iluarsiiisoqassasoq imatut pisoqarpat:

- IMAK-ip isumaqatigiinniarnerni 1.4. 2003-mit atuutilersumik procentinit nalinginnaasumik qaffaatigitinneqarsimasunit allaanerussuteqangaatsiarpata.
- Piffissaq suliffissaq pillugu nutaamik isumaqatigiissutip 1.8. 2003-mi kingunerissappagu akit naatsorsortarnerinut tunngaviit annertuutigit allannguuteqarnissaat.

Piffissaq suliffissaq pillugu isumaqatigiissut ilisimaneqalerpat akiliut iluarsiivigineqassaaq.

Missingersuusiornermi suleqatigiinnissamik isumaqatigiissut

Missingersuusiornermi suleqatigiinnissaq nutaamik isumaqatigiissutigineqarsimavoq.

Peqatigisaanik isumaqatigiissutigineqarpoq periutsit iliutsillu pitsaaneruleriartortinnissaat pisariaqartoq isumaqatigiissutikkut siunertarineqartut illuatungeriinnit naammassineqarsinnaaqullugit. Maannakkuugallartoq isumaqatigiissutigineqarpoq suliassanut kommunit aningaasaqarnerannut tunngassuteqarsinnaasunut Aningaasaqarnermut Pisorta qarfiup aamma KANUKOKA-p tusarniaavigineqarnerminnut akissutit pillugit Aningaasaqarnermut Pisorta qarfik aamma KANUKOKA imminnut ilisimateqatigiinniartassasut.

Kommunit aserfallatsaaliuinissamut pisussaaffiat

Isumaqatigiissutigineqarpoq illuutitik aserfallatsaaliuineq annertuumik pingaartinneqassasoq inuiaqatigiit naliliutaat isumannaarniarlugit.

Isumaqatigiissutigineqarpoq kommuninut kaammattuutigineqassasoq illuutit nutaanerminni kvadratmeterimut ataatsimut nalingisa 1,5-2%-iat illuutit kommuninut pigineqartut aserfallatsaaliorneqarnerannut immikkoortinneqartassasut.

Aningaasalersuinissanut pilersaarutit

Attaveqatigiinnermut Ineqarnermullu Naalakkersuisup 2003-mi upernaakkut pilersippaa aningaasalersuinissanut pilersaarusiornissamut suleqatigiissitaq, tassani inuttaapput KANUKOKA-mi, Aningaasaqarnermut Pisorta qarfimmi aamma Attaveqatigiinnermut Ineqarnermullu Pisorta qarfimmi sulisut.

Suleqatigiissitap sularai aningaasanut inatsimmi aamma kommunit missingersuusiaanni sanaartugassatut suliassat aningaasaliisarnermi tulleriiariffigineqarnerat

ilanngunneqartarnerallu. Sanaartornermut tunngasuni maannakkut suleriaasiusut suleqatigiissitap iluarsaatissavai suliassanik suliarinnittarnerup pitsaanerulersinneqarnissaat paasiuminarnerulersinnissaallu siunertaralugit. 2005-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarnissaa eqqarsaatigalugu suleqatigiissitap sulinini 2004-p aallartinnerani naammassiniarlugu siunertaraa.

Sunngiffimmi atuartitsisunut atuakkanillu atorniartarfinni sulisunut sulinngiffeqarnerisusit

2001-imi ukiakkut ataatsimiinnermi Sulinngiffeqarneq pillugu inatsit nr. 10, 12. november 2001-imeersoq Inatsisartut akuersissutigaa.

Sulinngiffeqarneq pillugu inatsit siusinnerusukkut imaappoq sunngiffimmi atuartitsisartut aamma atuakkanik atorniartarfinni piffissap ilaannaa sulisut sulinngiffeqarneq aamma sulinngiffeqarnerisutit pillugit aalajangersakkani pineqartunut ilaatinneqaratik. Sulinngiffeqarneq pillugu inatsisip nutaap akuersissutigineqarneratigut siusinnerusukkut inatsimmi pineqanngitsut pillugit aalajangersakkat peerneqarput, taamaalillutik sunngiffimmi atuartitsisut aamma atuakkanik atorniartarfinni piffissap ilaannaa sulisut akissarsiortut allat assigalugit sulinngiffeqarneq pillugu inatsimmi aalajangersakkani pineqartunut ilaalerput.

Isumaqatigiissutigineqarpoq suliaqarfinni pineqartuni sulinngiffeqarnerisutitut aningaasartuutitut taarsiutissatut kommunitut ataatsimoortumik tapiissutit 2004-mi 2.063.000 kr.-inik qaffanneqassasut.

Qatserisartoqarnermi upalungaarsimaneq

1996-imi suleqatigiissitap saqqummiuppaa Kalaallit Nunaanni qatserisartoqarnikkut upalungaarsimaneq pillugu nassuiaat. Suleqatigiissitap inerniliissutigaa ilaatigut: ”Isumaqartoqarpoq inatsisit qanganitserimasut pissusiviusunullu naapertuussorinarnatik. Assersuutigalugu qatserisartut susassaqarfigisamik avataani qatserisarput suliarisarlugillu inatsisiliuunneqarsimannngitsut, matumanittaaq annaassiniartarlutik, taamaaliornissamulli qatserisartut aningaasaliiffigineqarsimannngillat aammalu naammaginartumik atortulersugaanatik ilinniartitaanatilluunniit”

Ilaatigut nalunaarusiaq 1996-imeersoq tunuliaqutaralugu suleqatigiissitaliap nutaap Attaveqaqatigiinnermut Ineqarnermullu Pisorta qarfiup aamma KANUKOKA-p sinniisuutitaannik inuttaqartup suliaraa suliassa qarfimmuut inatsisissatut nutaatut siunnersuut. Attaveqaqatigiinnermut Ineqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup naatsorsuutigaa peqqussutissatut siunnersuut 2003-mi tusarniaatigineqassasoq 2004-mi UPA-mi akuersissutigineqarnissaa kingusinnerpaamillu 1. januar 2005-imi atuutilernissaa siunertaralugit.

Meeqqanut akilersuutit

Ukiunut missingersuusiorfimmut 2002 ataatsimoortumik tapiissutissat pillugit isumaqatigiissummi illuatungeriit isumaqatigiissutigaaq meeqqanut akilersuutinut akiitsut kommuninut ajornartorsiutaaleriartuinnartut. Taamaattumik pissutsinik assigiinngitsunik misissuisussaq suleqatigiissitaliaq pilersinneqarpoq, suleqatigiissitaliallu kaammattuuteqarfigai makku:

- Isumaginninnikkut inatsisini allannguisoqassasoq meeqqanut akilersuutit ingerlaavartut pisortanit ikiorsiissutitigut akilerneqartalernissaat periarfissinniarlugu,
- Meeqqanut akilersuutit qaqugukkut isumakkeerneqartarnissaannut maleruagassanut erseqqissunut siunnersuusioroqassasoq, aamma
- Meeqqanut akilersuutit tiguniarneqartarnerinut atatillugu akiliutissanik akileeqqusinissamut periarfissaqalernissaq.

Aningaasaqarnermut Naalackersuisoqarfik nalunaarsimavoq akiliutissat pillugit inatsisissaq 1. januar 2005-imi atuutilersinniarneqassinnaasoq suliarineqassinnaasoq. Ilaqutariinnermut Naalackersuisoqarfik nalunaarsimavoq isumakkeerinissamut maleruagassat allannguivigineqarnissaat aammalu meeqqanut akilersuutit akilerneqartalernissaannut periarfissat pilersinneqarnissaat nutaanik inatsisiliassanik Naalackersuisoqarfiup tullerriaarinerani sulisutigut aningaasatigullu isumalluutit mianeralugit ilaatinneqarumaartut.

Illuatungeriit isumaqatigiissutigaaq pineqartoq ukiumi missingersuusiorfimmi 2006 ataatsimoortumik tapiissutissat isumaqatigiinniutigineqarnerani uterfigineqassasoq inatsisiliani il.il. allannguutissat tunngavissaatitaasut pereersimanngippata.

Kuuffiit pingaarnert aningaasalersuiffigeqqinnissaat

Sanaartorfissagissaanermi suliassat nammagassallu pillugit isumaqatigiissummi nutaami 1. januar 1998-imeersumi ilaatigut imatut allassimasoqarpoq: ”Illuatungeriit isumaqatigiissutigaaq kuuffiit pingaarnert pioreersut aningaasalersuiffigeqqinnerannut taarsiissuteqarnissaq ukiut pingasut qaangiuppata, t.i. 2000-mi aningaasat ukiuat 2001 eqqarsaatigalugu, nalilersoqqinneqassasoq, aammalu suli ukiut pingasut qaangiuteqqippata, t.i. 2003-mi aningaasat ukiuat 2004 eqqarsaatigalugu.”

Kuffiit pingaarnert misissuiffigineqarnerat kinguaattoorfiusimavoq. Misissuigallarnert takutippaat aningaasalersueqqissutissat pingasunik kisitsisitalit pisariaqartinneqartut, taakku ilaat pisariaqarluinnartinneqarlutik.

Illuatungeriit isumaqatigiissutigaaq kuuffiit aningaasalersuiffigeqqinnissaannut aningaasanut inatsisini aningaasanik immikkoortitsiniartoqassasoq. 2004-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummut atatillugu naalackersuisut

saqqummiunniarpaat kuuffiit pingaernerit iluarsaanneqarnissaasa pilersaarusioneqarnissaannut 1 mio. kr.-it immikkoortinneqarnissaannut siunnersuut. Naalakkersuisut siunertaraat ukiuni tulliuuttuni sulissutiginiarlugu sanaartugassanut iluarsagassanullu aningaasat Inatsisartunit tulleriiaariffigineqarneranni pilersaarutinit aningaasaliissutissat aningaasanut inatsisini immikkoortinneqarnissaat.

Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaat

Pisortat akileraarutitigut isertittagaat Namminersornerullutik Oqartussat amerlanerulersissimavaat ingerlatseqatigiiffiit nalikilliliisarnerannut maleruagassat sukateriffiginerisigut. Ukiumut missingersuusiorfimmumut 2002 ataatsimoortumik tapiissutissat pillugit isumaqatigiisummi illuatungeriit isumaqatigiisutigaat tamanna tunuliaqutaralugu ataatsimoortumik tapiissutit ukiuni 2002 aamma 2003 ukiumut 5 mio. kr.-inik ikilineqassasut.

Ingerlatseqatigiiffiit akileraarutaasa naatsorsorneqarnerata Akileraartarnermi Pisortaqqarfimmit suliarineqartup takutippaa 2002-mi kommunini isertitat 15,3 mio. kr.-iusut Namminersornerullutillu Oqartussat isertitaat 23,9 mio.kr.-iusut.

Illuatungeriit isumaqatigiisutigaat tamanna tunuliaqutaralugu ataatsimoortumik tapiissutit 2004-mi suli 5 mio. kr.-inik ukiunilu tulliuuttuni 10 mio. kr.-inik ikilineqassasut, taamaalillutik 2005-imi ukiunilu tulliini ikililiissutit tamarmiusut 15 mio. kr.-iussallutik.

Ineqarnermut akiliutit iluarsaateqqinneqarnerat – Ineqarnermut tapiissutit

Namminersornerullutik Oqartussat 1. januar 2002-mi atuutilersumik ineqarnermut akiliutit iluarsaateqqippaat. Naatsorsuinermi kommunit ineqarnermut tapiissutinit ukiumut 60 mio. kr.-inik aningaasartuuteqartarnissaat naatsorsuutigineqarsimavoq. 2003-mi ineqarnermut tunngasut iluarsaateqqinneqarnerisa kommunit Nunattalu Karsianut naatsorsuutigisatut missingersuutinit sunniuteqarsimannginnersoq naliliiffiginiarlugu isumaqatigiinniartoqarsimavoq.

2002-mut naatsorsuutit 2003-milu aningaasartuutit naatsorsorallarnerisa ataatsimut kommunit ineqarnermut tapiissutinit ukiuni aggersuni ukiumut 50 mio. kr.-inik aningaasartuuteqartarnissaat takutippaat.

Kommunit 2002-mi 2003-milu 2002-2003-mut ineqarnermut tapiissutinit ilanngaaseereerluni ukiumut missingersuusiorfiusumut 2002-mut ataatsimoortumik tapiissutini naatsorsuutigineqaraluartunit appasinnerujussuarmik aningaasartuuteqarsimapput. Kommunit aningaasaqarnikkut inissisimanerat pissutigalugu illuatungeriit isumaqatigiisutigaat 2002-mut 2003-mullu kingumoortumik iluarsisooqassanngitsoq.

Illuatungeriit isumaqatigiippat 2004-mut ataatsimoortumik tapiissutit ukiuni tulliuuttuni

ukiumut 10 mio. kr.-inik apparneqartassasut.

Ineqarnermut aningaasalersuineq

Inissialiornermut tapersiissuteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut peqqussutaatigut nr. 4-kkut 15. april 2003-meersukkut Namminersornerullutik Oqartussat kommunini inissialiortiternermut tapiissutaat sanaartornerup akiata 60 %-anit kvadratmeterimut aalajangersimasumik tapiissutinngortillugu allanngortinneqarpoq, imaalilluguli kvadratmeterinut siullernut tapiissutit kvadratmeterinut kingullernut tapiissutinit annerutillugit. Allannguutissatut siunnersuut kiisalu 60/40 atorlugu aaqqissuussineq naapertorlugu kvadratmeterimut akit inissiap naqqanut 15.150 kr.-it 15.750 kr.-illu akornanniipput.

Illuatungeriit isumaqatigiissutigaat Attaveqaqatigiinnermut Ineqarnermullu Pisortaqaarfik KANUKOKA suleqatigalugu 60/40 atorlugu sanaartukkanut 2001-imi 2002-milu naammassisanut sanaartornermi naatsorsuutininik tamanik misissuissasoq. Misissuineq tamanna tunuliaqutaralugu Namminersornerullutik Oqartussat kvadratmeterimut tapiissutigisimasaat naatsorsorneqassapput.

Sanaartornermi naatsorsuutit misissornerisigut kvadratmeterimut tapiissutit naliliiffigeqqinneqarsinnaapput imaluunniit ukiumut missingersuusiorfiusumut 2005-imut ataatsimoortumik tapiissutit isumaqatigiinniutigineqarneranni eqqartoqqinneqarsinnaallutik.

Ineqarnermut tunngasuni allannguutit allat

Inissialiornermut tapersiissuteqartarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut peqqussutaanni nr. 4-mi, 15. april 2003-meersumi kommunit kommunini inissiat nutarterneqarnerannut 60/40 atorlugu tapiissuteqarfigineqarsinnaanerit peerneqarpoq.

Inissianik attartorneq pillugu inatsisartut peqqussutaata allanngortinneqarneranik inatsisartut peqqussutaat nr. 3, 15. april 2003-meersoq naapertorlugu kommunip isumaginninnermi ineqartitsinermit siunertanut innersuussisinnaatitaanini atorpagu, annaasaqarsinnaanermut qularnaveeqqusiisoqassaaq. Aammattaaq qularnaveeqqusiissutissanik taarsigassarsinermit tunngatillugu kommunit nutaamik pisussaaffilerneqarput kiisalu kommunit aningaasaliissutinit iluanaarutininik akileeqqussutissaat annerpaaffissalerneqarlutik.

Illuatungeriit isumaqatigiissutigaat ataatsimoortumik tapiissutit peqqussutini taakkunani marlunni allannguutit kingunerisaannik kommunit aningaasartuutaanerusunut taarsiissutisiassarinnaasaannut 8 mio. kr.-inik qaffanneqassasut.

Atuarfinnik iluarsaaneq

Ukiumut missingersuusiorfiusumut 2000-imut ataatsimoortumik tapiissutini isumaqatigiissutigineqarpoq kommunit atuarfinnut tunngasuni iluarsaanissanut ukiuni sisamani ukiumut 9 mio. kr.-inik akileeqataasassasut.

Atuarfitsialaap atulersinneqarneranut atatillugu atuarfiit allannortiterneqarnissaat allilerneqarnissaallu pisariaqartinneqarnerulerpoq. Suleqatigiissitat marluk Attaveqatigiinnermut Ineqarnermullu Pisorta qarfimmit, Kulturimut, Ilinniartitaanermut, Iisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Pisorta qarfimmit kiisalu Aningaasaqarnermut Pisorta qarfimmit peqataaffigineqartut illoqarfinni nunaqarfinnilu atuarfiit allannortiterneqarnissaannik iluarsaanneqarnissaannillu pisariaqartitsineq pillugu marlunnik nalunaarusiorsimapput. Illoqarfinni nunaqarfinnilu atuarfiit allannortiterneqarnissaannik allilerneqarnissaannillu pisariaqartitsinerit tamarmiusut 1 mia. kr.-it missaannik akeqassapput.

Illuatungeriit isumaqatigiissutigivaat ataatsimoortumik tapiissutit 2004-2007-imi 9 mio. kr.-inik ikilisinneqassasut, kommunit ukiuni tulliuttuni atuarfinnut tunngasuni sanaartornermut aningaasaliinissarsuarmut aningaasaleeqataassutissaattut.

Ukiumut missingersuusiorfiusumut 2008-mut isumaqatigiinniarnermut atatillugu kommunit tapiissutissaat isumaqatigiinniutigeqqinneqassapput.

Sanaartorfissagissaaneq - erngup aqqutai pingaarnerit

Naalakkersuisut KANUKOKA-lu 1997-imi sanaartorfissagissaanermut suliasat nammagassallu nutaamik agguataarneqarnerat 1. januar 1998-imi atuutilersoq isumaqatigiissutigaa.

2003-mi illuatungeriit suleqatigiissitaliorput KANUKOKA-mit, Aningaasaqarnermut Pisorta qarfimmit kiisalu Attaveqatigiinnermut Ineqarnermullu Pisorta qarfimmit peqataaffigineqartumik. Suleqatigiissitat innaallagissap agguataarneqarfittut aqqutaata erngullu agguataarneqarfittut aqqutaata pilersinneqarnissaannut aningaasaliissutaareersuni periarfissat aporfissallu ersersinniassavaat.

Inatsisiliorneq eqqarsaatigalugu aqqusinernut aamma erngup kuuffiillu aqqutaannut atas-suserneqarnermut akileeqataassutit pillugit inatsisissamut piareersaataasumik sulineq ingerlateqqinneqassaaq. Attaveqatigiinnermut Ineqarnermullu Naalakkersuisoqarfiup UPA-2004-mi akuersissuteqarnissaq 1. januar 2005-imilu atuutilersitsinissaq siunertaralugu peqqussutissatut siunnersuummik 2004-p aallartinnerani tusarniaassummik nassiussinissaq naatsorsuutigaa. Suleqatigiissitat 2004-p aallartinnerani nalunaarummik tuniussaqaarnissani naatsorsuutigaa.

Siusinaartumik soraarnerussutisiat allatut aningaasalersorneqarnerat

Kommunit siusinaartumik soraarnerussutisianut 10 %-imik aningaasaleeqataasarnerisa 50 %-inngortillugu allanngortinneqarnera pillugu 2001-imut 2002-mullu kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit pillugit isumaqatigiissut naapertorlugu siusinnerusukkut isumaqatigiissutigineqarpoq kommunit ataatsimoortumik tapiissutisiaat qaffanneqassasoq taamaalilluni kommunit siunissaq qaninnerusoq ungasinnerusorlu eqqarsaatigalugit allanngortitsinermi tamakkiisumik taarsiiffigitissinnaanngorlugit.

Ukiumut missingersuusiorfiusumut 2003-mut isumaqatigiissutigineqarpoq kommuninut ataatsimoortumik tapiissutit tamanna tunuliaqutaralugu 11.435.000 kr.-inik qaffanneqassaasut.

Nuummi, ulloq 23. juni 2003

Augusta Salling
Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq

Jens-Lars Fleischer
KANUKOKA-mi siulittaasoq